

مسابقات کتابخوانی آثار استاد شهید مطهری (ره)
کتاب انسان و سرزنده‌شت

۱. کدام یک از آیات ذیل صراحت بر جبرگرایی دارد؟

- (الف) انا کل شیء خلقناه بقدر
(ب) و ما ربک بظلام للعیبد
(ج) فمن شاء فلیومن و من شاء فلیکفر
(د) الف و ب

۲. مکتب اختیار را ..... و مکتب جبر را ..... پذیرفتند.

- (الف) معتزله - زیدیه
(ب) معتزله - امامیه
(ج) معتزله - اشاعره
(د) اشاعره - زیدیه

۳. عباسیان از زمان کدام خلیفه از معتزله دست کشیدند و از عقاید اشاعره حمایت کردند؟

- (الف) مأمون
(ب) معتصم
(ج) متوکل
(د) حجاج

۴. از نظر استاد مطهری اصل علیت با کدام تعریف صحیح و قابل دفاع است؟

- (الف) میان وجود هر موجودی رابطه وجودی نیست
(ب) همه جهان علت واحده داد و آن علت ذات حق است
(ج) نظام اسباب و مسببات بر جمیع حوادث جهان حکمفرماست
(د) ب و ج

۵. بحث قضا و قدر معضل مشترک میان الهیون و مادیون است بنابراین مادیون بدنبال پاسخ به سؤالی هستند؟

- (الف) آیا مبدأ علت در قضا و قدر الهی است و یا مادی؟
(ب) آیا بحث قضا و قدر در حوزه عقل و خارج از فلسفه مادی است یا خیر؟
(ج) آیا اعمال بشر تابع قانون علیت و معلولیت است یا مستثنی است؟
(د) ب و ج

۶. هنگامی که انسان سر دو راهی‌ها قرار می‌گیرد کدام عامل در انتخاب او سهیم است؟

- (الف) سوابق موروثی
(ب) سوابق تربیتی
(ج) اراده و مشیت او
(د) همه موارد

۷. آیه شریفه «کل یوم هو فی شأن» به چیزی اشاره دارد؟

- (الف) قضا و قدر
(ب) قضاهای متعدد
(ج) اختیار انسان
(د) لوح محفوظ

۸. به نظر استاد مطهری قوانین و نظاماتی که بر جهان حکم فرما هستند در شرایط مختلف چه وضعیتی دارند؟

- (الف) تغییر پذیرند
(ب) یکنواخت اند
(ج) در حال تکاملند
(د) الف و ج

۹. کدام یک از موارد ذیل نادرست است؟

- (الف) اگر قضا و قدر بیاید اسباب و علل از کار می‌افتد
(ب) اگر قضا و قدر بیاید عقل و قوه تدبیر از کار می‌افتد
(ج) گاهی اسباب معنوی، اسباب مادی را تحت الشعاع قرار می‌دهد.
(د) هر سه مورد

۱۰. علم الهی به افعال و اعمال و شقاوت انسان از چه طریقی انجام می‌گیرد؟

- (الف) اراده الهی
(ب) انسان مختار
(ج) حکمت و عدل الهی
(د) الف و ج

۱۱. به نظر استاد مطهری چرا مستشرقین حق اظهار نظر در مباحث اسلامی را ندارند؟

- (الف) حسن نیت ندارند
(ب) قدرت تحقیق و تحلیل ندارند
(ج) عقاید مسیحیت را وارد افکار اسلامی می‌کنند.
(د) هر سه مورد

۱۲. استاد مطهری در کدام کتاب ادله عقلی جبریون را ذکر و مورد انتقاد قرار می‌دهد؟

- (الف) اصول فلسفه ج ۲
(ب) پاورقیهای اصول فلسفه ج ۳
(ج) عدل الهی
(د) ماتریالیسم

۱۳. به نظر استاد مطهری، احمد امین مصری صاحب کتاب فجر الاسلام اعتقاد به تقدیر را چگونه ادراک کرده است؟

- الف) با اختیار مساوی می داند
 ب) با عقیده جبر مساوی می داند
 ج) استبداد نظام را علل حاکم بر جهان می داند
 د) الف و ج

۱۴. مهمترین عاملی که مسلمین را وارد بحث قضا و قدر کرد چه بود؟

- الف) برداشت غلط معتزله و اشاعره
 ب) قرآن
 ج) توصیه ائمه اطهار(ع)
 د) هر سه مورد

۱۵. مسئله سرنوشت و قضا و قدر با کدام یک از گزینه‌های زیر ارتباط مستقیم و تنگاتنگ دارد؟

- الف) قسط و مساوات
 ب) عظمت و انحطاط مسلمین
 ج) موااسات و برادری
 د) وحدت و یکپارچگی امت اسلام

۱۶. این سخن از کیست؟ «مسلمانان تا ششصد سال استاد ما اروپاییان بودند.»

- الف) ویل دورانت
 ب) هانری برگسون
 ج) گوستاو لوبون
 د) مارتین لوتر

۱۷. چگونه می توان تعارضات موجود بین روایات مربوط به قضا و قدر را حل کرد؟

- الف) با تاویلات
 ب) با کنار گذاشتن برخی روایات
 ج) با مقایسه بعضی با بعض دیگر
 د) با نگاهی بی طرفانه

۱۸. از نظر استاد مطهری اصل علیت با کدام تعریف صحیح و قابل دفاع است؟

- الف) میان وجود و هر موجودی رابطه وجودی نیست
 ب) همه جهان علت واحده داد و آن علت ذات حق است
 ج) نظام اسباب و مسببات بر جمیع حوادث جهان حکمفرماست
 د) ب و ج

۱۹. چرا مسلمانان صدر اسلام با اعتقاد به قضا و قدر، به سوی عقیده جبر کشیده نشدند؟

- الف) چون طرفداران اختیار، اکثریت داشتند.
 ب) چون هنوز مباحث کلامی در میان مسلمانان رواج و رونق پیدا نکرده بود.
 ج) چون متوجه بودند که در هر موردی انواع قضا و قدرها هست.
 د) هیچ کدام

۲۰. علم الهی چه نوع علمی است؟

- الف) انفعالی و تبعی
 ب) فعلی و ایجابی
 ج) علمی است که از معلوم سرچشمه می‌گیرد.
 د) نظیر علم انسان به حوادث جهان است.

سئوالات تشریحی

۱. آیا اعتقاد به قضا و قدر مستلزم جبر است یا خیر؟ توضیح دهید.
۲. آیا ممکن است اراده و عمل انسان موجب تغییراتی در الواح ملکوتی شود؟

موفق و مؤید باشید.